

Obrázky z obyčejného života

■ 61. - Lounské výstaviště v dobách největší slávy

Minule jsme spolu s Otakarem Parmou nejstarším zarpomínali na slávu Lužehrad, kam chodivali Lounští tancovat. Dneska si přibližíme slávu lounského výstaviště.

„Když se v Lounech roku 1931 otevřela Krájská výstava, slavnosti se zúčastnil Tomáš Garrigue Masaryk. On jako asi patnáctičlenná výstava vystoupil u klubu VK Ohře, odkud šli tehdejšími Holárkovými sady. Cestou pana prezidenta provázely bouřlivé ovace. Měl jsem štěstí: s několika málo šťastlivci jsme Masaryka provázeli parkem k výstavní bráně. Dnes vzpomínám na jeho štitulou ovahu, svižný krok.

Brána mvala tři vchody a na jejím štítě stálo: „Spolupráce - příkaz doby“. Okrasnou výzdobu výstaviště provedlo městské zahradnictví. Byly vysazeny aleje topolů a lip. Záhony a rabata byly pokryty tisíci kvetoucími keři a spolu s trvilkami, floxy, růžemi vytvářely nádherné, příjemné prostředí. Každý den zahajoval koncerty výtavní pochod: lákal do Loun, kde jsou tak krásná děvčata a skvělá výstava. Končil slovy: „nakonec jsem na fontánu, domů vracíme se ránu.“ Pochod koncertní produkce i ukončoval. Výborná organizace zajistila velkou účast. Výstava byla událostí nevidanou. Pavilony jednotlivých podniků nabízel úžasnou pohádku. V hlavním pavilonu předváděly své výrobky naše přední sklárny. Jablonecká bžuterie vystavovala překrásné náhrdelníky, náramky a další skvosty. Sklárny se představily figurkami z foukaného a taženého skla. Nej-

Vzadu vidíte bránu výstaviště, vpravo pavilon lounského pivovaru, vepředu hudební pavilon. Pamětník dodává, že foto je pořízeno ke konci výstavy, kdy byla návštěvnost menší.

jednom stavu se nemohlo vyrobit tolik, kolik se prodalo: zboží se dováželo přímo z Dobrušky. V rámci výstavy se konaly krájské sjezdy jednotlivých organizací: některých politických stran, dále obce legionářů, korporace hasičů, živnostníků. O demni zápasu se starala vojenská hudba lounského sboru. Dnešně se koncertovalo, tanculo, vystupovali zde různí umělci, prodávala se cukrová vata, pražná kulička, papoušek kakadu tahal planety, mohli jste si nechat vyřezat podobu z profilu. Radostnou atmosféru dopl-

ňovala řada kočebů, kteří nosili na kšandě košík s výrobky a nabízel, jako nezapomenutelný Pepa Okropce, lidový básník, pekař a všesměl. Svě výrobky nabízel se sloganem: „Ani Orionka, ani Rupa! Náš přelíček správně chrupá!“ Vrcholem všeho však byla světelná fontána, která zářila krásnými barvami. Jejím spuštěním byl ukončen každý výstavní den.

Otevření výstavy mělo značný vliv na další kulturní život v Louněch. Všechno kulturní dění se rázem přesunulo na výstaviště, ať již koncerty, taneční zábavy či sraz organizací. Cesta nočním parkem byla tehdy naprosto bezpečná. Kulturní život výstaviště ukončila okupace.

Připravuje Květa Tošnerová

Česká univerzita nové doby

XCVIII. - O skvělých pozorovatelích a vynálezčích

Od lidí srdce se dostáváme k lidem hlavy - Pětkám, Šestkám a Sedmičkám. Jejich hlavním rysem je, že nejdrže myslí, pak jednají. Pětkám lidé jsou otevření novým poznatkům, zkušenostem, vědění. Jsou geniálními vynálezci, objeviteli, vědci, navíc skvělími posluchači. Pomáhají druhým, aby vnímali svět objektivně. Potřebují však klid a soukromí.

V dětství byli pětkoví lidé svými rodiči buď příliš milováni a příliš dle-kostlivě střeženi, takže se jejich vnitřní svět stal jediným místem, kde se mohli pohybovat svobodně, anebo se jim naopak dostalo málo pěkného zacházení a něhy. V obou případech z obraných důvodů nerovinní schopnost dávat najevo city, a zůstali v tomto směru uzavřeni a staženi do sebe. Později v životě vyžadují přísné chráněné soukromí. Nejsou z těch, kteří by přijali neohlášenou návštěvu. Na každého se chtějí předem vnitřně vydat. Bývají introvertové, pustevníci, knihomilové nebo počítačovými maniačky. Jsou opatrní na uzavírání manželství. Obzvláště těžké je pro ně vychovávat děti. Děsi se jich jako nepolepujících požíračů času, nebezpečných tvůrčí, kteří narušují klid. Pokud vstoupí do manželství, často se uzavírají ve svém vlastním pokoji, aby obnovili energii klidu. Není to z nepřátelství, odporu k partnerovi, ani ze zlé vůle, prostě jim soukromí - klid je pro ně nutností. Potřebují nerušeně pobýt ve svém světě, přičemž třeba hodinu nepřítomnosti zhlédnou z okna. V snaze zaplnit vnitřní prázdnotu bývají poselští hromadění. Mnoho petek vyniká mezi sběrateli. Jejich sbírky pohlednic, etiket, známek, uměleckých děl bývají obdivuhodné a skvostné. Jini pětkoví lidé hromadí vědění. Věk však většinou udá od školních let nosí brýle. Jejich energie je zaměřena na to, aby všechno viděli, obsahy a podřelzy v paměti. Líbí se jim vše, co umožňuje zaujmout roli nezúčastněného diváka, pozorovatele. Pětka se vyhýbá všemu, co by na ni mohlo upřít pozornost. Je-li téma ho vřou příliš osobní, obratně ho převede jinam. Netihne ke kolektivu a je-li nucena něco říci, počká až na konec a úsporně sdělí nezbytné málo. O to bedlivěji vše registruje a doma v klidu dojmy seřadí a vyhodnotí. Pětky dbají, aby nebyly vtaženy do citů a snaží se o objektivitu. Navenek zachovávají klid. Emoce drží pod kontrolou, často tak důkladnou, že nedokážou city vyjádřit, i kdyby chtěli. Někdy působí jako chladné, povznesené. Raději chovají vřelé city k osobám vzdáleným, v přítomnosti přítele nebo partnerky jsou zdrženliví. Přátelství s Pětkou může být obaccoující - pokud dokáže respektovat její soukromí a nevyžaduje iniciativu, získá tichého společníka, trpělivého posluchače, férového rácece a dostane se vám moudrých náhledů na řadu věcí.

Připravuje Květa Tošnerová

Zánik židovské obce v Lounech - 15.

■ Zlo nebylo ještě poraženo, nenávisť vymýcena

■ Co zbylo

Pokuli jsem se uspořádat mně známé údaje o židovské náboženské obci lounské, jak to nejpeře slo. Nepatřila mezi velké či významné a genocidě jménem Endslung der Judenfrage zcela zanikla. Po II. světové válce byly sice pokusy ji obnovit, ale ani malý synodální sněr neměl dlouhého trvání. V Hilbertově ulici zůstala jen nedávno opravená synagoga z roku 1871 a na pietně upraveném hřbitovním z roku 1875 byl údajně poslední pohřeb krátce po válce. Na nárobních čtíeme desítky jmen lidí, kteří posledních 160 let spoluytvářeli dějiny Loun. V řadě případů tu však chyběj jmená těch, kteří zmizeli ve výřeh holocaustu, na druhé straně mezi námi žijí i potomci těch, kteří přežili. Také jim jsem to nesouvisle vyprávěl několikrát.

A propos, co vlastně znamená slovo holocaust? Správně bychom měli psát holocaust, neboť jde o složeninu řeckých slov holos a kaustos. Vyjadřuje proces, při němž dojde k naprostému spálení, rozleptání nebo též - přeneseně - k dokonalému zničení, vyhlazení, potření jakékoli existence. Dně, který dnes nese toto jméno, byl snad největ-

ším promyšleným pogromem v dějinách naší planety. Měli bychom se snažit všemi prostředky zabránit tomu, aby se v něm hlavě zažehla byt' jen jiskřerka představy. Ze takovou zrudnost lze někdy, někde a na někóm znovu uplatnit. Protože zlo, nesnášenlivost a nenávisť nebyly ještě poraženy.

■ Závěrem

Závěrem tohoto seriálu chci poděkovat především řediteli Státního okresního archívu v Lounech PhDr. Bohumiru Roedlovému a jeho kolegyním a kolegům. Způsob, jakým mně ochotně vycházeli i vstříc, by měl být vzorem všem čtenářům institucí. Některé údaje jsem čerpal z publikací a judaik, vydáváných zejména po roce 1990, a to jak knižně, tak formou internetových textů. Pani ing. Květa Tošnerová, vydavatelka Svobodného hlasu, a panu Davidu Hertlovi, šéfredaktoru tohoto týdeníku, vděčím za příležitost zveřejnit výsledky několikaletého studia. Mnohým čtenářům děkuji za zájem i pozvuzbení. Všechny nepřesnosti, omyly či případné bludy necht' padnou na moji hlavu.

Antonín Hlušíř

Časopisy pro tři generace

Cenově přístupné časopisy jediného vydavatele hned pro tři čtenářské kategorie zná každý skautský nováček. Nejmladším dětem (do 11 let) je určeno Světýlko, které smele konkuruje časopisům jako Meďta Pusik či Materšouška. Kromě spousty námětů a podnětů k výtvarné činnosti obsahuje čísla například seriál o zdivorilosti, pozvánku do divadla obrazovým přílohou, obrázky nějaké divadelní opery či hry, Pandíků veselé přírodopis, příběhy o nebezpečí kolem nás, chvílku s knížkou, nejruznější luštění, dvojstranu Šikulka, která například radí při výrobě masek. V každém čísle najdete přílohu: obrázky stromů, květin či stlní hru. Nejmenším je určena obrázková pohádka nebo kreslený seriál. Světýlko mohou vyučtít nejen skautské vedoucí, ale také učitelky I. stupně základní školy nebo vychovatelky v družině.

Skaut - Junák, určený náčletým, je roveň nadřadí nápadý, je inspiromatem pro volný čas i meskauty, kteří mají rádi přírodu, zálesáctví, dobrodružné romány a hlavolamy. Najdete tu rubriku Lék proti nudě nebo Dokážeš to, podle kterých můžete zmeřit silu, rychlost a obratnost. Příloha Rádece obsahuje náměty pro zálesáckou činnost či pozorování noční oblohy.

Pro středoškolské je Roverský knen. Přínáší pékné počení nanejruznější téma: cestování, kultura, tvořivá činnost, poznání a ochrana přírody, moudrosti slavných osobností. Prováží ho knižerka „Semínka“, věnovaná vždy jednomu z uvedených témat. Omezený počet výtisků všech tří časopisů je nyní k dostání v prodejně u Tonyho v Lounech.

Ludmila Růžičková

Za žehličkami a mandly do muzea

ŽATEC (kol) - Do 22. října můžete v zateckém Regionálním muzeu K. A. Polánka navštívit výstavu „Z historie prání prádla“. Výstava vznikla ve spolupráci s Národním technickým muzeem v Praze, generálním partnerem je firma Procter & Gamble. O historii podniku, do nějž zmíněná firma na počátku 90. let vstoupila, se dočtete na začátku expozice. Jde o rakovnickou Rakou, při založení pojmenovanou Otta Rakovník. Vemířaz v horkém odpolední několika desítkám návštěvníků zpestřilo vystoupení dětí z mateřské školy Alergo, které zapíjaly a zahrály na flétny a mrdní

přehlička spodního prádla a plavek. V jejím úvodu poděkovala ředitelka muzea Radmila Holodnáková majitelce knihkupectví U Lva Haně Novákové za finanční dar na restaurování Kroniky české Václava Hájky z Libočan. Na výstavě si prohlédnete nejstarší typy žehliček, praček, mandlů a nechybí ani klasické napyš salchou. Vystaveny jsou například žehličky na tektýř líh, dřevěné uhlí nebo ty, které se ohřívaly na tálech kamen. Historické pračky zastupuje Boss 50 americké výroby z roku 1925, švédská Scando z roku 1930 či americký Whirpool z poválečných let.

Připravuje

Květa Tošnerová

Z pražského spolku rodáků

PRAHA (by) - Výbor spolku rodáků a přátel města Louna a okolí v Praze na své předžidovské schůzi projednával několik bodů. Zhodnotil květnový zájezd členů na Peruc a do Slavětína jako úspěšný a poděkoval O. Kellerovi, J. Vetrově a V. Dražanovi za jeho přípravu. Dále výbor spolku uolžil svým členům úkoly na příští období. Byl projednán a schválen volební řád pro volby nového výboru. Spolek též

vyslechli informaci předsedy o jednáních v Louněch, zvláště se starostou města o vydání almanachu k 55. výročí trvání spolku v roce 2001 a uolžil všem svým členům připravit si do příští výborové schůze své návrhy. Dalším bodem jednání byl současný finanční stav spolku a příprava výroční členské schůze v listopadu tohoto roku. Výbor čeká „horké léto“, neboť se členská schůze schází již 18. září.

obce lounského okresu - znovu po šesti letech

165. SELMICE

■ Trocha historie

Zaniklá ves Selmice s tvrzí stávala u Zbrašína. Dnes je nejmenším místem pouhé hájovna a rekreační chaty, přestavěná z bývalé vesnické kostelíka. Nejstarším známým majitelem Selmic byl v roce 1363 vladka Borita. Od roku 1407 se Selmice uvádí rod rytířů ze Selmic, nejdrže Otík, po něm v roce 1417 Mikuláš Šmaher ze Selmic. Za Otíka se v osadě roku 1542 poprvé připomínají tvrz a dvůr se vším příslušenstvím. Petr Selmic z Citova dal tvrz renovovat, postavil při ni mlýn, zvelebil dvůr a vyzvedl v okolí lesy. Z kupní smlouvy, na základě níž prodaly Petrovny dcery Magdalena a Ludmila Selmic Hruškoví z Března, se dozvíme, že tvrz měla tři světnice, několik komor, pivní a vinný sklep, potvrtví pivovar. Dalším majiteli osady, Adamu Jindřichovi Hruškoví z Března, byl Selmic pro účast na stavovském povstání v letech 1618 až 1620 konfiskovaný. Do selmickeho panství patřily vesnice Zbrašín, Hřivice, Hořany a Brníkov. Dalším známým

majitelem je Václav Michna z Vacinova na Postoloprtech, který d roku 1667 přestavěl starou mlou tvrz: přistavěl jedno patro a střechu pokryl pálenými taškami. Posledním majitelem byl od roku 1692 Ferdinand kníže ze Schwarzenbergu, který Selmic připojil k postoloprtskému panství. Ze škod, způsobených třicetiletou válkou, se Selmic už nevzpamatovaly a spolu s přestavěnou tvrzí zanikly. Osada leží 8 kilometrů jižně od Loun. Za první republiky byla součástí Zbrašína. Dnes je díky rybníku a chatové oblasti vyhledávaným víkendovým místem. Selmic (Selmitzer Förster) leží v nadmořské výšce 301 metrů. Osadou prochází modrá turistická trasa, která začíná v Lišanech a přes Konětopy, Pravdu a Lhotu dovede turisty až na nádraží ve Velečicích na Žatecku.

■ Jaká je současnost

Cílem letních výletů bývají Selmic na Podlesí. Oblíbenou zejména pro spádny rybník, kudy protéká potok a kam se chodí koupit nejen řada místních chatářů a jejich dětí, ale i lidé z Loun. Jedná se o bývalou závlahovou nádrž, kde se chovají i ryby - rybníkářské povolení vydává obecní úřad Zbrašín. Selmic má i druhý rybník u lesa pod kostelem. Kroupat se v něm nedá, je zabahněný, melký. Před lety sem stekla ornice z okolních polí a zanesla i tůňku s prameništem. V rybníku, obrostlém rákosem, žije množství žab, hmižů tu kachny. Vlastní osadu tvoří kostel, přestavěný na chalupu, kde bydlí lidé z Prahy, a fara, kde je nyní služebna revíru Selmic. Patří Lesům České republiky, s.p., Lesní správě Žatec. Na Selmicích najdete i pětáctičet chat. Vyrůstaly pod vrchem Karhanec někdy v šedesátých letech. Oficiálně jsou v Selmicích trvale hlášení pouze obyvatelé hájenky: manžel Valešovi. Někteří chalupáři - penzisté tu zůstávají i přes zimy, například manželé Kužilkovi z Chomutova. Jini osadníci odšed přes léto dojíždějí do Loun do práce. Autobusy do Selmic nejezdí. Vede sem útlá silnička od Kocandý, anebo odbočka ze Zbrašína, kde autobus zastavuje. „Selmic patří pod Zbrašín. Hájovna je vedena jako Zbrašín čp. 27.“ říká Ing. Valoš. Pod

recept svobodného hladu

■ BUDĚJOVICKÝ PLNĚNÝ ŘÍZEK

Potřebujeme: 750 g vepřové kýty, sůl, pepř, 100 g mletého salámu (čajovky), 60 g cibule, 50 g plněných oliv, 2 vejce, 50 g hladké mouky, 150 g strouhané, 150 g naklepe.

Nakrájené řízek naklepe, osolíme, opeříme, potřeme metským salámem (čajovkou), posypeme kolečky

nakrájené cibule a plněných oliv, plátce přeložíme, okraje zaklepeme paličkou. Plněné řízky obalíme v mouce, vejčích a strouhané a smažíme v horkém oleji dozlatova. ŘízeK můžeme připravit i v těstičku nebo jako přírodní. Vhodnou přílohou jsou různé upravené brambory či smažené hranolky.

Erich Hentschel

(převzato z webových stránek žateckých rodáků, přeložila Lenka Hertlová)

no ted' nějaké potkáte při cestě nebo v lese. Vypadají omšně, ale to je jen zdání. Vydržené srsti matky je zpozřadlí sledují. Hlavně na koloňousy ne sahajte - matka by je neunesla přijmout.“ varuje lesník. Dale varuje před klíšťaty. V poslední době omezeně lymyskou boreliózu tři místní lidé.

■ Stoji za vidění

Bývalý kostel sv. Ondřeje je poprvé připomínán jako farní v roce 1363. Barokní jednolodní stavba z lánané opuky je omítnuta. Na jednoduchém

portálu bývaly štítky s letopočty 1745, 1746 a 1747, což zřejmě byla data oprav kostela. Ještě koncem 19. století byl kostel zrušen a přestaven na byt pro hájného. Bohumil Matějka je svým „Soupisu památek historických a uměleckých v politickém okresu lounském“ o kostelku v roce 1897 napsal „umělecky bezcenný, uvnitř výhledy barokních řezb slabé práce“. Před obcí stojí starobylý podstavec ze sochy čí kříže.

Přístě SEMĚNKOVICE, za dva týdny SENÍK

Kostel v Selmicích byl přestavěn na byt (levo). V popředí hájovna.